

תפארת ישראל

דברי תורה, פנינים, מוסר ותולדות במשנת
כ"ק מרן אדמו"ר ה'בית ישראל' זי"ע מגור

גליון ב | פרשת תצוה | יום חמישי, ט' אדר א' תשפ"ב

מוסר
כליות

ע"י יגיעת התורה - מגיע לטהרת המחשבה

ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך כתית למאור להעלות נר תמיד (כו, ב).
יש לרמז 'ואתה תצוה' - צוואת משרע"ה תורה צוה לנו משה מורה קהלת יעקב (דברים לג, ד) ע"י כח התורה יכולים להגיע לטהרת המחשבה וזך בלי שמרים כתיית
למאור כדאיטא בגמרא כרתו עצמיכם על תורה ע"י יגיעת התורה מגיע לטהרת המחשבה ולהתקרב לעבודת השם.

בית ישראל - תצוה (תש"ל)

מהקודש פנימה

אמרים שנאמרו בעתות רצון

טעם שלא נזכר שמו

דוקא בפרשה זו

ואתה תצוה את בני ישראל וגו' (כו, ב).

ליל ש"ק (פר' תצוה) י"ג אדר א' תשל"ו:

פתח רבינו ואמר: היה פעם קאצק'ר מלמד, שמו ר' משה
אופצ'נער, והיה נוהג להתאכסן אצל חותני ר' יעקב מאיר
בידמין (בנסיעותיו לגור) - בנו גם היה מלמד - חכורני לפני
כשישים שנה או יותר הוא אמר מאמר בדרך הלצה - הייתי
עוד ילד קטן אולם אני זוכר זאת היטב - על הא דאיטא בבעל
הטורים: לפי שאמר משה (כי תשא לב, לב) מחני נא מספךך
וגו', לפיכך לא נזכר שמו בפרשה. והוא אמר, אז משה רבינו
האט גיבעטען פין אייבישטער: מחני נא מספךך, צי מ'האט
יא געוואלט צי מ'האט נישט געוואלט, אפ זאגען איהם האט
מען נישט גיקענט, אבל בכל זאת דחו זאת מפעם לפעם
(מפרשה לפרשה) מפני כבודו של משה רבינו, עד שבגיעו
לפרשת תצוה, הפרשה האחרונה לפני פרשת כי תשא, פרשה
בה הוא ביקש מהקב"ה: מחני נא מספךך, שאז כבר לא היתה
ברירה ולא יכלו לדחות יותר, והוכרחו איפה למלאות את
בקשתו, ולכן לא נזכר שמו של משה רבינו כאן בפרשה.

הוסיף רבינו זי"ע: ואפשר לפרש, שמחני נא אין הפירוש
לשון מחיקה, אלא יש לפרש יותר בעמקות, שזה מלשון
מוחות, וכפי שרבי מאירל מפרימשלאן שלח פעם מכתב אל
הרבי ר' בונם וכתב לו שם: כתיב: מחני - מספךך די מוחות
זאלסט די באקימן פון די תורה - פין ספר, אין נישט פין
דאנציג - פין אפטייק.

מכתבי החסידים

להשאיר רושם גם בצאתו

והיה על אהרן לשרת ונשמע קולו בבואו אל הקדש לפני ה'
ובצאתו ולא ימות (כה, לה).

אמר רבינו הבית ישראל זצ"ל, רימזה התורה שאף
'ובצאתו' כאשר יוצא מן הקודש 'ולא ימות', שישאר הרושם
מן הקדושה אח"כ. כמו שאמר הרבי ר' בונם מפרשיסחא
'אדם ביקר כל ילין נמשל בבהמות קדמו' (תהלים מט, יג),
כאשר מגיע לאדם איזה התעוררות, זמן טוב, צריך לראות
שישאר מזה רושם הלאה, אם ח"ו 'אדם ביקר ולא יבין' ולא
ילין, אינו מבין להלין את הקדושה שקבל 'נמשל בבהמות
קדמו'.

יגדיל תורה - בפרשתנו (עמ' תמט)

עיון בפרשה

במשנתו של רבנו

מדוע נכתב מזבח הקטורת עם בגדי כהונה ולא עם שאר כלי המקדש

ועשית מזבח מקטרת קטרת עצי שטים תעשה אותו (ל, א).

ליל ש"ק (פר' תצוה) שנת תשל"ה בסעודה:

סיפר הרבי: זכורני בצעירותי לפני כשבעים שנה שהיה גראטצ'ק גדולה אצל אז"ל [האמרי אמת
זי"ע] כשדענו על מה שנעמדים הראשונים והאחרונים הרמב"ן, האבן עזרא ועוד, מדוע הפרשה של
מזבח הקטורת נזכרת רק כאן בפרשת של בגדי כהונה, ולא הוזכר עם שאר כל הכלים בפרשת תרומה
ששם מקומו.

ואמר שאיתא בצפת פנח להמב"ט, שאיתא בגמרא (זבחים נט, ב) מזבח שנעקר מקטירין
קטורת במקומו, היינו שאפילו שאין מזבח הקטורת גם אפשר להקטיר קטורת, וזהו הרמז מהפרשה,
שמזבח הקטורת נכתב במקום אחר מכל הקרבנות, כי את כל הקרבנות אפשר להקריב רק אם המזבח
ישנו, ואילו קטורת אפשר להקטיר אפילו אם אין מזבח, היינו לרמז דין זה שאפילו אם נעקר המזבח
גם אפשר להקטיר קטורת.

ולי נראה, דבסוף הפרשה כתיב הפרשה של יו"ב, וכפר אהרן על קרבתיו אחת בשנה מדם חטאת
הכפרים אחת בשנה יכפר עליו וגו' (ל, י), קטורת היא פרשה בפני עצמה, ענין בפני עצמו, ואין לזה כל
שייכות לשאר הקרבנות, קטורת היא דבר נעלה יותר, שמחזיר למכתשת בערב יום הכיפורים כדי
שיתהא דקה מן הדקה (כריתות ו, ב), כהן גדול נכנס עמה לפני ולפנים, ולכן זה נכתב בפני עצמו, כי
אין לזה שייכות לשאר הקרבנות.

עוד איתא שהענין של יו"ב הוא כנגד סיסרא אחרא, ולכן זה נכתב בפני עצמו, לרמז שאפילו אין
ביהמ"ק, אין מזבח, אין קרבנות, ואפילו קטורת גם אין, בכל זאת הכה הזה של יום הכיפורים - של
אחת בשנה יכפר עליו, הכה הזה נשאר לכל הזמנים - לכל הדורות.

בית ישראל להבה (עמ' קג)

מגנזי הקודש

מאוצר כתביו ומכתביו

ואתה תצוה את בני ישראל

איתא בספרים שיש תועלת לבני ישראל מצדיקים בחייהם, ויש תועלת גם כן
לבני ישראל מצדיקים במיתותם, שישונו בתשובה ולא יסמכו על הצדיק, כדאיטא
בגמרא אצל רב זירא, ונראה כי בכאן אצל הסתלקות משה רבינו עליו השלום יש
השני כוחות, שנשאר לבני ישראל כדאיטא בגמרא (סוטה יג, ב) 'ויש אומרים לא
מות משה' מה התם עומד ומשמש וכו' עוד עומד ומשמש - אנכי עומד בין ה'
וביניכם - ומי שרוצה יכול להתחזק בכח התורה של משה רבינו ע"ה - וב"ק
אז"ל [ה'אמרי אמת] ה'ראה תרגום יונתן על הפסוק (במדבר כז, יב) 'עלה אל
הר העברים ה'ה שחשב משה רבינו ע"ה שהקב"ה יחדש כאן (בהסתלקותו) כעין
מוקד תורה - ואחשוב - שהיה אמיני של משה רבינו ע"ה כדאי אמת.

תפארת שבתפארת (אגדת שבת לגאון רבי אברהם בנימין זילברברג אב"ד פייטסבורג)

א. ראה סנהדרין (לו, ב) שרבי זירא קירב את בריוני טבריה על מנת להחזיר בתשובה, דבר
שהחכמים בדורו לא ראו בעין יפה, אולם אחרי שנפטרו, חזרו אותם בריונים בתשובה מנחמים שאין
מי שיחלפו עליהם כעת ויצילם מעונש בעולם הבא.

על החסידים

חסידים בני עליה והתקשרותם לרבינו זי"ע

הגה"ח רבי זעליג שטיצברג זצ"ל

ומידות. רבים היו נכנסים לחנות הספרים לא רק כדי לרכוש ספר אלא בעיקר לשמוע ממנו מה שכתוב בספרים ומה שבין השורות.

אך יותר מכל האיש מופת ודוגמה לאמונת צדיקים התקשרותו למורו ורבו מרן ה'בית ישראל' זי"ע היתה להפליא במדרגה גבוהה ונשגבה, בדיבור במחשבה ובמעשה. כל דיבור שיצא מפיו של הרבי היה בעבורו תורה מסיני. כאשר נולדה בתו אמרו הרופאים כי חלילה לא תתקיים. באותו יום שבת קודש איחל לו הרבי "מזל טוב". להפתעת הכל לא שב רבי זעליג אל בית החולים אלא ערך קידוש גדול לקהל. כי אם הרבי אמר "מזל טוב" - מפיו לא יצא ריקם, וכך היה.

כאשר פעם חלה במעייו, ציוה עליו הרבי לאכול בצום תשעה באב. התמנהגה רבי זעליג מלאכול עד לאחר התפילה והדבר אכן הוזק לו. לא ארכה השעה והוא נכנס אל הרבי לבקש מחילה על כי לא ציית לדברו מיד, ובוודאי משום כך נענש. כאשר סיפר הרבי את דבר המעשה, הפסיד: "ראו את חטאי זעליג"...

עוד ועצמות, כחוש ודל בשר היה רבי זעליג, אך כארי היה מתייצב תמיד ב'שורה' אל נוכח פני הרבי. צעירים ואיתנים לא עצרו בה קשה היתה העמידה בלחץ הכבד, אולם רבי זעליג אינו עומד בכוחותיו הגשמיים, שאינם עמו, רק בכוחות הנפש מותרים אותו עומד על כנף כחייל נאמן.

כאשר הגיע ר' זעליג אל הרבי בעת שהותו בהר נכנע שבועתו. שמח לקראתו ואמר: "כאשר זעליג שלי בא הנה, הוא משיב עם המקום ומאיר את כל ה'כנען'".

ביום ל' שבט תשד"מ, והוא בן ס"ז שנה בלבד החזיר את נשמתו הטהורה לבורא.

המבשר 'קהילות' - כ"ט שבט תשע"ב (מתוך 'הארצון היהודי')

"הבט בו, ממנו ניתן ללמוד", אמר רבנו ה'בית ישראל' לאחד מפרחי החסידים כשהוא מחווה בידו על החסיד המפורסם רבי זעליג שטיצברג זצ"ל.

עריסתו עמדה בשנת תרע"ז בבית אביו הגה"ח ר' יוסף דב זצ"ל, באוסטרובה שבפולין. עם פרוץ השואה גלה לוויטל, שם שהו באותם ימים אלפי בחורי ישיבות שנמלטו מהתופת. הוא הקים במקום ישיבה לבחורים חסידיים כשהתנאי הראשון להתקבל אליה היה סדר לימוד רצוף של 7 שעות. מרן רבי חיים עוזר זצוק"ל שראה את הישיבה והמשטר החזק שבה, הורה לחת לבחור זעליג כל מה שנצרך עבור הישיבה מקופת הציבור עליה היה ממונה.

כאשר שמע רבי זעליג כי מרן ה'אמרי אמת' הצליח להיחלץ מפולין הבעורת והגיע לארץ ישראל החליט לעלות בעקבותיו, למרות הסכנות העצומות שהיו באותם ימים.

בירושלים נכנס ר' זעליג ללמוד בישיבת שפת אמת והתקשר בלב ובנפש למרן ה'בית ישראל' זי"ע. בהמשך הקים את חבורתו הנודעת בישיבת שפת אמת חבורת בני עליה הנושאת את שמו עד עצם היום הזה - "זעליגיסטים".

גולת הכותרת של אישיותו היתה התמדתו העצומה בתורה, יום ולילה לא ישיבות. עשה תורתו קבע ומלאכתו ארעי השכם בבוקר כבר החל את שיעוריו בישיבת 'שפת אמת', כשהוא פותח תחילה בסדר של אמירת תהילים ולימוד ספרי חסידות במשך כחצי שעה, ולאחר מכן סדר לימוד של מספר שעות רצופות בקול ובהתלהבות, שרק לאחריו ניגש לתפילת שחרית לאחר התפילה טעם דבר מה ומיד חזר לתלמודו.

את חנות הספרים שהחזיק למחייתו פתח לשעות בודדות ביום וכפי שאמר עליו מרן ה'לב שמחה' זי"ע הוא עסק עם ספרים, תורתו אומנתו, הוא היה כולו תורה רק תורה דיג תורה

עמך ישראל

תגובות, הארות והערות מהקוראים ש

אם אין אני לי - מי לי

לכבוד מערכת 'תפארת ישראל'

עצור במילין לא אוכל, על זכותם הגדולה לעסוק ולהתעסק בהפצת דברי תורתו של קדוש ישראל רבינו זי"ע. כל מי שזכה להיות במחיצתו, אפילו שתי דקות, לא ישכחנו לעולם ועד.

אספר בזה סיפור אישי שכרגע נזכרת בו. היה לי חבר מבית וגן, ממשפחה חשובה ומפורסמת ליטאית, שקצת התחיל לפוול הרוח, ובילדותי, הייתי חבר טוב שלו.

בימים ההם, החילוני להסתופף בצל רבן של ישראל הקדוש מרן הבית ישראל זי"ע, בהזדמנות אחת, פגשתי אותו ברחוב בבית וגן, והחלפנו זכרונות, ושוחחנו. בתוך הדברים, סיפרתי לו קצת מה שניתן לראות ברחוב רלב"ה, איזה יהודי נשגב נמצא שם, כמה כדאי ללכת לקבל ברכה. הנ"ל חיך ואמר לי, 'אדמו"רים לא עושים עלי שום רושם. אני גם קאלטע ליטוואק, ובכלל, אני חושב לעזוב את הישיבה וללכת לצבא'. אגב, כך באמת קרה.

בהיותי צעיר ונלהב, אמרתי לו במשוכה, בא מנשה התעדרבות אני ואתה, אני לוקח אותך לתפילת מנחה, בסתם יום של חול, מכיוון שאתה הולך בחליפה קצרה וכובע קנייטש, אוכל להראות לך איפה לעמוד, לידי, בבית מדרש, במקום שהיה נקרא שמור לחוצניקים ולאורחים. שם יזכני השי"ת, שבויר הפעמים עמדתי שם באין מפריע, מסתמא בזכות אבותי. אמנם פה ושם ר' מנדל, שהיה אחראי על אותה פינה, החליט לסלקני. הנ"ל הסכים לבא ולהראות לי שהוא לא מושפע משום רבי. נסענו לגאולה והגענו כמה דקות לפני מנחה. הלכתי איתו לצד ימין של בית המדרש, ואנחנו עומדים ומחכים שהרבי יכנס למנחה.

אוי, מי שזוכר מה המשמעות של ההמתנה של הכנה דקות הללו, כשמציפים שהדלת תיפתח ופניו הקדושת של האי אריה דבי עילאה, ידאו לקהל, הנשימה נעתקה, העיניים ננעצו בחזותו וביריחו רב, לזכות לראות כל תנועה של הרבי, ההילוך המיוחד שלו, הידיים הק' שלובות, ואין נסתר מעיניו דבר. הכל נסקרים בסקירה אחת, כמה עוצמה היתה ב'הידי' הפלאי הזה, הקדוש הזה, שאין מעליו אלא השי"ת בלבד. כל אחד יכול בשניה אחת לחוש שאיש אלוקים קדוש עומד מעליו בעת ההיא.

הזריזות של הרבי, החיוניות, הפרישקייט, התשומות לב שלו לכל פרט. והנה הרבי מתקרב לכיוון מקומו הקבוע מימין לעמוד של השליח ציבור. הדחוק כבר מתחיל, השורות ממול מנתענות, אוי, כמה הלב שלי עולה על גדותיו רק מלהזכר בשורות של הצעירים, כמה השתוקקות היתה שם, כמה יראה עילאה מופלאה, כמה רצון לזכות לאיזה מבט מהרבי, לשמוע איזו מילה שלפעמים הפסיד.

הנה הרבי שלא כהרגל, במקום ללכת למקומו, הולך ישרדות אליו, האורחים שבצד ימין, וכאשר הוא מתקרב ממש קרוב, אנשים נרתעים ממנו, ומתחילים לזוז אחורה כלפי מרכז הבית מדרש, ונפתח שביל לרבי. דבר זה היה קורה מידי פעם, שהרבי רצה לראות מה קורה בהמשך הבית מדרש.

באופן רגיל, לא היה ניתן לראות, היו כמה שורות של בחורים ואברכים שמסתירים לרבי מה קורה מאחוריהם ולפעמים היה ניגש, והבחורים ידעו שהרבי רוצה שיפתחו את השורות. פעמים כשפתחו את השורות, היה הרבי עומד במקומו ומשיקף, ואז מסתובב, והשורות נסגרות במהירות. אמנם פעמים שהיה נכנס בשביל שיצרו עבורו, שבייל אנשי, והיה מביט לצדדים. פעם שמעתי שראה הרבי פלוני נפספט, ואחר כך ההוא חטף תוכחה על כך ומאז לא הניח לדבר בתפילה עד סוף ימיו. נחזור אליו, אני וחברי גם נדחפנו אחורה, אבל הוא שלא הבין מה קורה, איכשהוא נשאר מאחור, וכאשר הרבי חזר, השורות נסגרו, והוא נשאר בחוץ כל תפילת מנחה.

לכשנסגרו השורות והתפילה מתחילה, אין אדם יכול לחזור למעלה. זהו זה. לאחר התפילה, הוא חיכה לי, השפיל מבטו ואמר לי, אתה צדקת, הרבי מהפנט אנשים.

אחר כך עלה בדעתי, שאולי הרבי ראה את הבחור הזה, וזוהו, לא מתחיל להבין דרגות הקדושה והטהרה של הרבי, את עולמו הרוחני הגבוה, קדוש עליון, והרי בעל גאווה, אין אני והוא וכו', אז הרבי החליט להעניף אותו מנקמתו שילך מאחורי השורות. כך חשבתי בדעתי אז בתור בחור צעיר. ביום אני כמובן מבין שאין לי כל מושג מה היה שם ואם זה היה כלל קשור לאותו בחור.

לא מחשבותי מחשבותי. דבר אחד אני יודע, זכות גדולה זיכני הקדוש ברוך הוא, לראות את אותו עיר וקדיש מן שמיא נחית, ובכל צומת בחיי, של ספיקות וקשיים רוחניים, צפה דמותו מול פני, וקולו מהדהד באוזני עד היום הזה: "קאנסט זיין א קוואק, אם אין אני לי מי לי".

זכותו הגדולה תגן עלינו.

ש.ז.

מפענה תעלומות

רבינו ה'בית ישראל' עם הגבאי

הרה"ח רבי חנינא שיף זלה"ה

התמונה צולמה ככל הנראה ברחבת הכותל המערבי.

נדה לקוראים הנכבדים על עזרתכם על פרטים נוספים של התמונה.

לקוראנו היקרים שיחיו!

אנו מזמינים בזאת לכל מי שיש בידו חומר

אם בתמונות או עובדות וסיפורים וכדומה,

לזכות את הרבים ויהיו שפתותיו של רבינו זי"ע דובבות

ותמליץ טוב בעדם ובעד כל ישראל

כבחיים חיותו למלאות כל משאלות לבם לטובה.

הכתובת לתגובות הערות הצעות והוספות:

tiferet.isra@gmail.com